

PSANÍ ESEJE – ZÁKLADNÍ NÁVOD

Než začnete psát

Ujistěte se, že správně rozumíte zadání. Máte-li pochyby, zeptejte se, je to lepší, než dělat zbytečnou práci. V eseji se snažte odpovědět na otázku, kterou si na základě zadání stanovíte. K tomu si sežeňte maximum literatury, zaznamenávejte si různé argumenty a názory autorů, hledejte vlastní přístup. Pište si HNED úplné bibliografické údaje, zpětně je dohledávat je zbytečná ztráta času. Vytyčte si hlavní myšlenky a načrtněte osnovu (třebaže předběžnou) a rozmyslete strukturu textu.

Struktura

Úvod

Do úvodní části napište stručné teze své eseje: představte téma, kterým se budete zabývat, otázku, již budete řešit. Stačí krátký odstavec, vstup do problematiky. Lze také naznačit strukturu textu a použitou metodu. Pokud je téma příliš široké, je lepší soustředit se na dílčí aspekt, to však musíte zřetelně uvést a vysvětlit důvody.

Hlavní část

Snažte se zachovat logickou strukturu textu, k níž vám napomůže připravená osnova. Podle ní čleňte text do podkapitol, v nichž se budete věnovat konkrétním otázkám. Ty dále rozdělte do odstavců, které by měly být koncentrované na jednu myšlenku a ne příliš dlouhé. Všechno, co se netýká přímo tématu, odstraňte. Nejprve informujte, kdo o zvoleném tématu psal, z jakého úhlu pohledu, buďte kritičtí. Uvádějte argumenty i protiargumenty, berte v úvahu pluralitu názorů. Často bývá nutné nově charakterizovat pojmy a upřesnit, v jakém smyslu je budete používat. U vlastního tématu nepřeskakujte z jednoho na druhé, žádné odbočky, které zbytečně tříští text. Mějte na mysli téma, o kterém píšete. Při psaní se vyhýbejte pouhým popisným pasážím, popisujte jen tehdy, máte-li k tomu důvod, např. je-li popis nutný pro novou interpretaci. Nezůstávejte na povrchu, ptejte se proč, hledejte významy. Nedržte se úzkostlivě toho, co uvádí literatura, ta by mělo sloužit jako východisko; esej by neměla být pouhým kompilátem, pokoušejte se o vlastní hypotézy, vlastní názor, vše by mělo být podpořeno relevantními argumenty.

Závěr

Nevracejte se, závěr neopakuje už řečené, závěr je vaší vlastní syntézou dané problematiky, měl by přinést odpověď na otázku kladenou v úvodu. Žádné dojmy, nýbrž přesné formulace, zhodnocení podpořené argumenty z hlavní části textu.

Jazyk, styl

Esej je odborný text, používejte spisovný jazyk, bez hovorových výrazů. Odstraňte eventuální pravopisné chyby (nejsou to jen ty červeně podtržené) a zkontrolujte jména – počítač si je někdy sám upravuje! Jména pište

---

podle českého pravopisu (Malevič – nikoliv Malevich), názvy děl česky nebo v originále. Nepřehánějte to s cizími slovy.

Práce s literaturou, poznámky, bibliografie

Veškerá literatura, s níž pracujete, MUSÍ být v eseji uvedena a to tak, aby čtenář zdroj bez problémů našel.

Možnosti jsou tyto:

- A. Přímé citace v textu: měly by podpořit vaši argumentaci, není vhodné zařazovat je příliš často nebo citovat dlouhé pasáže, pokud není původní text vaším hlavním tématem. Citáty jsou VŽDY V UVOZOVKÁCH, S ODKAZEM KE ZDROJI. Používá se několik způsobů poznámkového aparátu: podle časopisu Umění (www.umeni-art.cz/admin/fileGet.aspx?v=norm-text-1707-pdf&l=cz), který je však vhodný jen na kratší texty, kde nevadí odkazy jako op.cit. v pozn. tam a tam apod. Poznámkový aparát by měl být maximálně vstřícný vůči čtenáři a jednoduchý i pro pisatele; pro delší eseje jsou vhodnější varianty harvardského systému, který tímto doporučuji: stručný odkaz se píše do závorky hned za citát (Příjmení, rok, stránka) – tj. např. (Wittlich, 1982, 45). Tomu se však musí přizpůsobit údaje v bibliografii, tedy: Příjmení, Jméno, rok. Název. Místo vydání: nakladatel, tj.: Wittlich, Petr, 1982. Česká secese. Praha: Odeon. Podrobnější informace viz <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>. Nebo také systém MLA či APA – viz <https://owl.english.purdue.edu/owl/>. Nebo konzultace. Žádné striktní nařízení, jaký poznámkový aparát používat, není, nutné ovšem je, pokud si nějaký systém zvolíte, důsledně ho dodržovat.
  - B. Parafraze jsou také převzatými myšlenkami a je třeba k nim napsat zdroj. Musí být z vašeho textu zřejmé, co je převzaté a co je už vaše vlastní formulace. Nejčistším řešením je uvést parafrázi (v souladu s používaným systémem) např. takto: Wittlich (1982, 45) píše... nebo Wittlich v knize Česká secese (s. 45) uvádí..., eventuálně i tady použít rok (1982, 45), v případě, že je víc vydání. Pokud není možné (např. ze stylových důvodů) formulovat parafráze tímto způsobem, použijte jiná slovní, či grafická (odstavce aj.) řešení; vše musí být zřetelné a jasné.
  - C. Pokud čerpáte v části svého textu z více zdrojů, musí se v poznámce objevit VŠECHNY (např. ve formě: Podrobněji viz apod.). U obecně známých faktů není poznámka nutná, váháte-li, je vždy lepší uvést, nežli vynechat.
  - D. CITACE, SHRNUTÍ ČÁSTI CIZÍHO TEXTU, POUŽITÍ JAKÉKOLIV ČÁSTI, MYŠLENKY, MATERIÁLU Z DÍLA JINÉHO AUTORA NEBO AUTORŮ SE MUSÍ OBJEVIT V ODKAZE, JINAK HROZÍ, ŽE BUDE VÁŠ TEXT OZNAČEN ZA PLAGIÁT.
  - E. Bibliografie. Všechna literatura, kterou citujete v textu a z níž čerpáte, musí být uvedena v abecedním pořádku podle příjmení autora v bibliografii. Doporučuje se uvádět veškerou zásadní literaturu k tématu, i když jste ji konkrétně nepoužili (dobré je v tomto případě ji zmínit v počátečním přehledu literatury), aby to nevyznělo tak, že jste opominuli nějaký zásadní, třebaže starší titul. Problematické jsou slovníky – citují se ty, které mají autorská hesla, běžné slovníky spíše ne, ale tady vždy záleží na konkrétním případě.
  - F. Internetové zdroje: používejte v případě jinak nedostupných článků nebo knih (ale pozor! pokud existují i v „papírové“ podobě, je třeba je uvádět klasicky s tím, že jsou také on line – např. u internetové knihovny JSTOR); dále u oficiálních stránek umělců a institucí, rozhovorů apod. Vždy je třeba uvést datum vyhledání.
-

Do bibliografických údajů NEPATŘÍ zdroje neodborného rázu – žádná wikipedie a obdobné anonymní informativní stránky, jejichž výpovědní hodnota je problematická a tak jako tak se musí ověřovat jinde.

Úprava – titulní stránka

- Jméno, příjmení, učo, obor studia, ročník a semestr
- Název eseje
- Rozsah (zejména odevzdáváte-li vytištěné na papíře: použijte, prosím, buď počet slov, nebo celkový počet úhozů), posíláte-li mailem, není třeba.
- Datum vyhotovení

Při nesnázích, máte-li otázky, nevíte-li si s něčím rady, přijďte na konzultaci

---